

บทที่ ๕

มาตรการทางกฎหมายสำหรับบุคคลบางจำพวก

ชาวเขา

ชาวเขา เป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือของประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ บริเวณชายเขา หรือตามชายแดนกับประเทศใกล้เคียง

ผลตอบัญหาอัตราการเพิ่มของประชากร กงคอง ยัง^๑ ประมาณประชากรชาวเขา อาศัยอยู่ทางเหนือ ๓๐ เมา ๑๑๘๖ หมู่บ้าน ๒๘๖๓๕ หลังคาเรือน มีจำนวนประชากร ๒๐๐,๐๐๐ คน ในเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๖๐ กรมประชาสงเคราะห์ร่วมกับสหประชาชาติสำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ และ ๒๕๐๕ พบว่า มีจำนวนชาวเขา ๒,๒๕๐ กลุ่ม หมู่บ้าน ๕๕,๐๐๐ ครอบครัว อยู่ในท้องที่ ๑๘ จังหวัด ประมาณ ๓๑๓,๐๐๐ คน^๒ การสำรวจครั้งเป็นส่วนหนึ่งของงานเบื้องต้น สำหรับคณะสำรวจขององค์การสหประชาชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๐๙ แจ้งว่ามีประชากร ชาวเขาอยู่จำนวน ๒๓๕,๒๘๘ คน^๓ กรมประชาสงเคราะห์^๔ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ

^๑ Gordon Young, The Hill Tribes of Northern Thailand, 4 th ed.

(Bangkok : The Siam Society, 1969, p. 89 , Table 1.

^๒ กระทรวงมหาดไทย, กรมประชาสงเคราะห์, รายงานประจำปี ๒๕๒๐ (กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์, ๒๕๒๐), หน้า ๑๘.

^๓ คณะสำรวจสหประชาชาติ, รายงานการสำรวจความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม ในอาณาบริเวณที่ปลูกฝิ่นของประเทศไทย (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๑), หน้า ๑๒.

^๔ กระทรวงมหาดไทย, กรมประชาสงเคราะห์, หน้าที่และความรับผิดชอบกรมประชาสงเคราะห์ (กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์, ๒๕๑๘), หน้า ๑๓๕.

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่สี่^๑ กล่าวว่า มีจำนวนชาวเขาประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน เกี่ยวกับอัตรา
การเพิ่มของประชากรชาวเขา การสำรวจการเพิ่มของประชากรชาวเขา ๑๑ หมู่บ้าน ของ
กรมคอน ยัง ระหว่างเดือนกันยายน ค.ศ.๑๙๕๕ ถึงกันยายน ค.ศ.๑๙๖๐ ซึ่งมีจำนวน
๒,๙๕๕ คน ปรากฏว่า มีจำนวนของการเกิดเพิ่มขึ้น ๒๕๔ คน หรือเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย ๔.๖๖ %^๒
กรมประชาสงเคราะห์ได้ทำการสำรวจและพบว่า ประชากรชาวเขาเพิ่มร้อยละ ๓.๗^๓

จากจำนวนและอัตราการเพิ่มของชาวเขาที่กล่าวมา จำนวนชาวเขาที่มีอยู่โดย
ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน ย่อมจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นและเพิ่มในอัตราที่สูงกว่าอัตราการเพิ่มของ
ประชากรไทยทั่วไป เนื่องจากชาวเขามีอัตราการเพิ่มของประชากรที่สูงกว่า ซึ่งย่อมมีผลต่อ
จำนวนประชากรของประเทศเพิ่มเติมไปจากปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นผู้ก่อหรือมีส่วนทำให้เกิดขึ้น เช่น
การตัดไม้ทำลายป่า การปลูกฝิ่น ฯลฯ

มาตรการทางกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๑^๔ มีบท
บัญญัติคุ้มครองประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิดโคเสมอกัน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย มาตรา ๔) บุคคลเสมอกันในกฎหมาย ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน
(มาตรา ๒๓) มีสิทธิและเสรีภาพภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๖) มีหน้าที่
ปฏิบัติตามกฎหมาย (มาตรา ๔๕) ชาวเขาซึ่งเป็นชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองโดย
รัฐธรรมนูญ มีความเสมอภาค มีสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ตามกฎหมายเช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากอาศัย

^๑ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สี่ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔, หน้า ๒๕๔.

^๒ Gordon Young, The Hill Tribes of Northern Thailand, p. 91,
Table 3.

^๓ กระทรวงมหาดไทย, กรมประชาสงเคราะห์, หน้าที่และความรับผิดชอบของกรม
ประชาสงเคราะห์, ตารางแทรกหลังหน้า ๑๔๐.

^๔ "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๑," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๕
ตอนที่ ๑๔๖ (๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๑ - ๖๖.

หรือมีถิ่นที่อยู่ตามชายเขาบริเวณตอนเหนือหรือใกล้ชายแดนของประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอยู่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก การให้บริการสาธารณะ เช่น การศึกษา สาธารณะสุข ฯลฯ ของรัฐอาจไม่ทั่วถึง ประกอบกับความแตกต่างในเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา จารีตประเพณี และอื่น ๆ การใช้บังคับหรือการปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายอาจประสบปัญหา อุปสรรคมากกว่าต่อบุคคลทั่ว ๆ ไป อันมีผลกระทบต่ออัตราการเพิ่มของประชากร หรือมีส่วนสนับสนุนในการแก้ไขปัญหา

๑) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ครอบครั ๑๕๕๔ บัญญัติว่า

- มาตรา ๑๕๕๐ ชายหญิงซึ่งเป็นญาติสืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปหรือลงมากกว่าดี เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดาหรือมารดาที่ดี จะทำการสมรสกันไม่ได้
- มาตรา ๑๕๕๒ ชายหรือหญิงจะทำการสมรสในขณะที่ยังมีคู่สมรสอยู่ไม่ได้
- มาตรา ๑๕๕๗ การสมรสตามประมวลกฎหมายนี้จะมีได้เฉพาะเมื่อได้จดทะเบียนแล้วเท่านั้น

ชาวเขาไม่ได้รับยกเว้นเหมือนชาวมุสลิมในจังหวัดภาคใต้ เกี่ยวกับการใช้ ป.พ.พ. ว่าด้วยครอบครัว ดังนั้น ป.พ.พ. ว่าด้วยครอบครัวจึงใช้บังคับแก่ชาวเขาค้วย แต่จากการศึกษาสำรวจเกี่ยวกับชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น

ชาวเขาเผ่าแม้ว แม่ทัพมีบุตรชายอายุประมาณ ๑๔ - ๑๖ ปี ก็มักจะเริ่มจัดหาภรรยาให้แก่บุตรของตน การสัมภาษณ์เรื่องวัยการแต่งงานครั้งแรกในหมู่บ้านสามแห่ง พบว่า หัวหน้า

"ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ครอบครั", ราชกิจจานุเบกษา

เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๒๘ (๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๕) : ๑๐ - ๕๑.

กระทรวงมหาดไทย, กรมประชาสงเคราะห์, กองสงเคราะห์ชาวเขา, ขอนิยมและข้อห้ามของชาวเขาเผ่าแม้ว (กรุงเทพฯ : กองสงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๑๔), หน้า ๒๓.

ครัวเรือนประมาณร้อยละ ๕๐ ในหมู่บ้านของหอยและผานกกกและร้อยละ ๒๔.๖ ในหมู่บ้าน
ห้วยเตาตุ แต่งงานเมื่ออายุต่ำกว่า ๒๐ ปี โดยส่วนใหญ่แต่งงานระหว่างอายุ ๑๕ - ๒๐ ปี^๑
ประเพณีของแมวยินยอมให้ชายมีภรรยาได้หลายคน

อีกข้อ ไม่กำหนดอายุขั้นต่ำหรือสูงในการแต่งงานไว้ ชายมีภรรยาได้มากกว่า ๑ คน
โดยมีเงื่อนไขว่า หากภรรยาคนแรกไม่มีบุตรชายไว้สืบสกุลก็อนุญาตให้สามีแต่งงานใหม่ได้อีก
จนกว่าจะมีบุตรชายโดยไม่ต้องหย่าขาดจากภรรยาเดิม^๓

ैया ชายนิยมแต่งงานเมื่ออายุ ๑๔ - ๓๐ ปี หญิง ๑๕ - ๒๕ ปี โดยปกติไม่นิยม
แต่งงานกับคนในแซ่เดียวกัน แต่ยินยอมให้มีการแต่งงานกับคนแซ่เดียวกันและเป็นญาติพี่น้องที่
ใกล้ชิดกันมากได้ ยอมรับการมีภรรยาหลายคน^๔

มุเซอ หญิงสาวมักแต่งงานเมื่ออายุ ๑๔ - ๑๖ ปี และชายเมื่ออายุ ๑๕ - ๒๐ ปี
การแต่งงานจะต้องแจ้งให้หัวหน้าหมู่บ้านทราบและมีผู้อาวุโสเป็นผู้ประกอบพิธีแต่งงาน^๕

อริย์ สุวรรณบุบผา และคนอื่น ๆ, ผลกระทบของโครงการพัฒนาที่สูงต่อการเปลี่ยนแปลง
ค่านิยมเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของชาวไทยภูเขาในภาคเหนือของประเทศไทย

(กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๑), หน้า ๑๕๖.

^๒ นุสิษฐ์ จินคาศรี, ความรู้เกี่ยวกับชาวเขาเผ่าแม้ว (เอกสารโรเนียว ศูนย์วิจัย
ชาวเขา), หน้า ๑๒, อ้างถึงใน อริย์ สุวรรณบุบผา และคนอื่น ๆ, ผลกระทบของโครงการ
พัฒนาที่สูงต่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยมเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของชาวไทยภูเขาในภาคเหนือ
ของประเทศไทย, หน้า ๑๕๓.

^๓ โรงเรียนสงครามจิตวิทยา, คณะนักศึกษา รุ่นที่ ๑๔, ชาวเขาเผ่าอีก้อ, พิมพ์
ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, ๒๕๒๑), หน้า ๔, ๒๖.

^๔ โรงเรียนสงครามจิตวิทยา, คณะนักศึกษา รุ่นที่ ๑๔, ชาวเขาเผ่าैया, พิมพ์
ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, ๒๕๒๑), หน้า ๓๔, ๓๕.

^๕ โรงเรียนสงครามจิตวิทยา, คณะนักศึกษา รุ่นที่ ๑๔, ชาวเขาเผ่ามูเซอ, พิมพ์
ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, ๒๕๒๑), หน้า ๒๗.

ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏยอมแสดงให้เห็นหรือเป็นที่เชื่อได้ว่า ชาวเขาจำนวนมาก ไม่ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของ ป.พ.พ. ที่กล่าว คือ อาจทำการสมรสหรืออยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยา ก่อนมีอายุสิบเจ็ดปี สมรสกันระหว่าง ชายสืบสายโลหิต สมรสกันโดยมีคู่สมรสอยู่แล้ว หรือไม่ได้จดทะเบียนสมรส แต่ใช้จารีตประเพณีหรือธรรมเนียมปฏิบัติของตนแทน ทำให้มีผลกระทบต่ออัตราการเพิ่มของประชากร การไม่จดทะเบียนสมรสก็มีผลกระทบต่อสถิติที่ทำให้ไม่ได้ตัวเลขที่แน่นอน ซึ่งอาจมีส่วนช่วยในการวางแผนเกี่ยวกับนโยบาย การแก้ไขปัญหาประชากร

๒) พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๘๕^๑ พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร ฯ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔^๒ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ มีบทบัญญัติให้มีการแจ้งการเกิด ตายหรือย้ายที่อยู่ เมื่อมีคนเกิด ตายหรือย้ายที่อยู่ ต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา ๑๑, ๑๔ และ ๒๔) การไม่ปฏิบัติตามมีความผิดต้องระวางโทษปรับ (มาตรา ๔๐) การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ชาวเขาแจ้งเกิด ตาย ย้ายที่อยู่ ต่อนายทะเบียนตามความเป็นจริงแล้วก็จะมีส่วนช่วยในด้านสถิติ เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลหรือตัวเลขเกี่ยวกับชาวเขาเพียงพอหรือถูกต้อง และเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาประชากร

๓) พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕^๓ พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชน มาตรา ๕ บัญญัติว่า " . . . ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบเจ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และมีภูมิลำเนาและหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่นั้น ต้องมีบัตรภายในกำหนด . . . " ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับ (มาตรา ๑๔) การทำให้บทบัญญัตินี้มีผล

^๑ "พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๘๕," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๑๖ (๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๕) : ๑๑๑ - ๑๑๘.

^๒ "ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๖๕ (๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕) : ๑๖ - ๒๕.

^๓ "พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๑๑๕ (๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๕) : ๒๖ - ๒๘.

ในการใช้บังคับ คือ ชาวเขาปฏิบัติตาม จะช่วยหรืออำนวยความสะดวกในค่านสถิติเช่นกัน

คนเข้าเมือง

ก. ความหมาย พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๖๖^๑ ให้คำจำกัดความ "คนเข้าเมือง" ว่า คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร และ "คนต่างด้าว" หมายความว่า บุคคลธรรมดา ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย^๒ คนเข้าเมืองอาจแบ่งได้เป็นคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และคนต่างด้าวซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

๑. คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว พ.ร.บ.คนเข้าเมือง

มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า

คนต่างด้าวซึ่งจะเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้ จะต้องเข้ามาเพื่อการดังต่อไปนี้

- (๑) การปฏิบัติหน้าที่ทางทูตหรือกงสุล
- (๒) การปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ
- (๓) การท่องเที่ยว
- (๔) การเล่นกีฬา
- (๕) ธุรกิจ
- (๖) การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง
- (๗) การลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนภายใต้บังคับกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- (๘) การเดินทางผ่านราชอาณาจักร
- (๙) การเป็นผู้ควบคุมพาหนะ หรือคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่า สถานีหรือท้องที่ในราชอาณาจักร
- (๑๐) การศึกษาหรือปฏิบัติงาน
- (๑๑) การปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน
- (๑๒) การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง
- (๑๓) การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้าหรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร

^๑ "พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๖๖," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่

๒๘ (๑ มีนาคม ๒๕๖๖) : ๔๕ - ๕๐.

^๒ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง มาตรา ๔.

(๑๔) การปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญ

(๑๕) การอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. คนต่างด้าวซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร พ.ร.บ.คนเข้าเมือง

ไม่ได้กำหนดว่า คนต่างด้าวซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรจะต้องเข้ามาเพื่อการใดเหมือนอย่างคนต่างด้าว ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว แต่เมื่อพิจารณา พ.ร.บ.คนเข้าเมือง มาตรา ๔๑ วรรค ๒ ซึ่งบัญญัติว่า

เพื่อให้การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศไทยมากที่สุด ใหญ่คณะกรรมการ^๑ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยคำนึงถึง รายได้ สินทรัพย์ ความรู้ความสามารถในทางวิชาชีพ และฐานะในครอบครัว . . .

แล้วอาจกล่าวได้ว่า เข้ามาเพื่อประกอบธุรกิจ อาชีพ หรือลงทุนในราชอาณาจักร หรือเป็นสามี ภรรยา บุตร ของบุคคลดังกล่าว คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว อาจได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร (พ.ร.บ.คนเข้าเมือง มาตรา ๔๕)

ข. ผลตอบปัญหาประชากร คนเข้าเมืองจะมีผลตอบปัญหาหรืออัตราการเพิ่มของประชากรของประเทศ เมื่อเขาหรือบุตรของเขาได้รับสัญชาติของประเทศซึ่งเข้าไปอยู่

๑. คนเข้าเมืองอาจได้สัญชาติไทยโดยการขอแปลงสัญชาติ คนเข้าเมืองซึ่ง

เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เมื่อเขาได้อยู่มาชั่วระยะเวลาหนึ่ง คือ ห้าปี เขาก็จะได้คุณสมบัติข้อหนึ่งที่จะขอแปลงสัญชาติเป็นไทยได้ ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๔^๒

มาตรา ๑๐ (๔) คือ "มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรไทยต่อเนื่องมาจนถึงวันที่ยื่นคำขอแปลงสัญชาติเป็นไทย เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี" แต่จะต้องมีคุณสมบัติข้ออื่นที่กฎหมายต้องการด้วย เช่น บรรลุนิติภาวะ, ความประพฤติ, อาชีพ, ความรู้ภาษาไทย (พ.ร.บ.สัญชาติ มาตรา ๑๐ (๑) - (๓), (๕))

^๑ คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง.

^๒ "พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๔," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๒ ตอนที่ ๒๒

๒. บุตรของคนเข้าเมืองอาจได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

ก) บุตรของคนเข้าเมืองยอมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ตาม พ.ร.บ. สัญชาติ มาตรา ๗ (๓) คือ "ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย" จะไม่ได้สัญชาติไทยเมื่อในขณะที่เกิดบิดาหรือมารดานั้นเป็นผู้ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะราย ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ ผู้ที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควรและสั่ง เฉพาะรายเป็นประการอื่น ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗^๑ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๑ และ ๒ ซึ่งประกาศของคณะปฏิวัติที่กล่าวมาไม่ได้ห้ามถึงคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

ข) หากคนเข้าเมืองสมรสกับคนไทย บุตรของเขาที่เกิดมาอาจได้สัญชาติไทยตาม พ.ร.บ. สัญชาติ มาตรา ๗ (๑) "ผู้เกิดโดยบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักร" มาตรา ๗ (๒) "ผู้เกิดนอกราชอาณาจักรไทย โดยมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอด้วยกฎหมายหรือบิดาไม่มีสัญชาติ"

สถิติของกรมตำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ มีคนต่างด้าวสัญชาติต่าง ๆ อยู่ในราชอาณาจักรไทยจำนวน ๓๔๘,๔๑๕ คน^๒ ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ มีจำนวน ๓๘๒,๐๑๕ คน^๓ จำนวนคนต่างด้าวที่เข้ามาเพื่อตั้งถิ่นฐานในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ มีจำนวน ๒,๕๖๓ คน และปี พ.ศ. ๒๕๑๒, ๒๕๑๓ มีจำนวน ๒,๒๒๙ และ ๒,๐๙๓ คน^๔ การแปลงสัญชาติจากสัญชาติเดิมของประเทศ

^๑ "ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๙ ตอนที่ ๑๕๐ (๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕) : ๒๐๖ - ๒๐๘.

^๒ กรมตำรวจ, รายงานประจำปี ๒๕๑๕ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๒๐) , หน้า ๓๙, ๔๑ (ตาราง ๙).

^๓ กรมตำรวจ, รายงานประจำปี ๒๕๒๐ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๒๑) , หน้า ๔๑, ๔๓ (ตาราง ๘).

^๔ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สมุดสถิติรายปีประเทศไทย, บรรพ ๓๑ (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๑๙) , หน้า ๑๑๖ (ตาราง ๕๑).

ต่าง ๆ ในปี พ.ศ.๒๕๑๐ มีจำนวน ๔๔๔ คน และมีจำนวน ๕๔๑, ๕๕๓, ๔๓๖, ๒๓๘ ในปี พ.ศ.๒๕๑๑, ๒๕๑๒, ๒๕๑๓, ๒๕๑๕ ตามลำดับ สถิติที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า จำนวนคนต่างด้าวซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรมีจำนวนที่มากพอสมควร คือ มีมากกว่าสามแสนคน ส่วนจำนวนคนต่างด้าวที่เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือที่แปลงสัญชาติเป็นคนไทยยังมีจำนวนไม่มาก และยังไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อปัญหาประชากรของประเทศมากนัก

คนอพยพลี้ภัยการเมืองเข้ามาจำนวนมากอย่างเช่น เขมรอพยพ ญวนอพยพ สร้างปัญหาให้แก่ประเทศเจ้าของบ้านมากทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงทางการเมือง

ค. มาตรการทางกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๖ รัฐมีอำนาจเหนือเขตดินแดนที่จะออกกฎหมาย ระเบียบในการเดินทางเข้าออกนอกราชอาณาจักร พ.ร.บ.คนเข้าเมืองมีมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมการเข้ามาในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว ซึ่งมีผลในการควบคุมจำนวนคนต่างด้าว เช่น

ก) ลักษณะต้องห้าม ห้ามคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะบางอย่างเข้ามาในราชอาณาจักร เช่น ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใ้แทนหนังสือเดินทาง ไม่มีปัจจัยในการยังชีพ เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยความรู้ หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว วิกลจริต หรือเป็นโรคที่กำหนด ฯลฯ (พ.ร.บ.คนเข้าเมือง มาตรา ๑๖)

ข) การได้รับอนุญาต คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรต้องได้รับอนุญาต (พ.ร.บ.คนเข้าเมือง มาตรา ๓๕ วรรคแรก และมาตรา ๔๑)

ค) ระยะเวลา คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว พ.ร.บ.คนเข้าเมืองกำหนดระยะเวลาที่จะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรไว้ไม่เกินสามสิบวัน เก้าสิบวัน หนึ่งปี สองปี หรือตามความจำเป็น ตามที่เห็นสมควรตามกรณีต่าง ๆ ที่จะเข้ามาเพื่อการใด (พ.ร.บ.คนเข้าเมือง มาตรา ๓๕ วรรคสอง) การกำหนดระยะเวลาทำให้คน

ต่างคำซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ไม่มีผลสำคัญต่อบัญหาอัตราการเพิ่มของประชากร แม้จะได้อบรมญาติให้อยู่ต่อไปเกินระยะเวลาที่กำหนด หรืออนุญาตให้อยู่เป็นการชั่วคราวต่อไปแต่ละครั้ง (มาตรา ๓๕ วรรคสามและวรรคสี่) ส่วนคนต่างคำซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรกฎหมายไม่จำกัดระยะเวลาไว้

ง) จำนวน จำนวนคนต่างคำ ซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเป็นรายปี มีให้เกินประเทศละหนึ่งร้อยคนต่อปี และสำหรับคนไร้สัญชาติมีให้เกินห้าสิบคนต่อปี (พ.ร.บ.คนเข้าเมือง มาตรา ๔๐) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดจำนวนคนต่างคำเข้าเมือง ประจำปี พ.ศ.๒๕๓๐^๑ ๒๕๓๑^๒ ๒๕๓๒^๓ ซึ่งอาศัยความตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๔๓ ซึ่งถูกยกเลิกแล้วกำหนดจำนวนคนต่างคำ ซึ่งจะให้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยให้อยู่ภายใต้การควบคุมและกำหนดจำนวนของประเภท "คนเข้าเมือง" ตามจำนวนสูงสุดที่กฎหมายกำหนดไว้ คือ หนึ่งร้อยคนสำหรับคนต่างคำแต่ละประเทศ และห้าสิบคนสำหรับคนต่างคำไร้สัญชาติ กฎหมายกำหนดเป็นจำนวนสูงสุดของแต่ละประเทศแม้จะเป็นจำนวนน้อย แต่หากคนต่างคำหลายประเทศขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรและได้รับการอนุญาตก็จะมีจำนวนมากขึ้น กรณีดังกล่าวหากไม่มีนโยบายให้คนต่างคำเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเป็นจำนวนมาก อาจแก้ไขนอกไปจากกำหนดจำนวนให้น้อยลงอีก คือ กำหนดจำนวนรวมของคนต่างคำ (ไม่ว่าจะมีกี่ประเทศก็ตาม) จะมีจำนวนไม่เกินเท่าใดไว้ สำหรับคนต่างคำซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรชั่วคราวกฎหมายไม่จำกัดจำนวนไว้เพราะเข้ามาชั่วคราว

^๑ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดจำนวนคนต่างคำเข้าเมือง ประจำปี พ.ศ.๒๕๓๐, "ราชกิจจานุเบกษา" เล่ม ๕๔ ตอนที่ ๕ (๒๗ มกราคม ๒๕๓๐) : ๕.

^๒ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดจำนวนคนต่างคำเข้าเมือง ประจำปี พ.ศ.๒๕๓๑, "ราชกิจจานุเบกษา" เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๒๔ (๕ มีนาคม ๒๕๓๑) : ๒๒.

^๓ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดจำนวนคนต่างคำเข้าเมือง ประจำปี พ.ศ.๒๕๓๒, "ราชกิจจานุเบกษา" เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๔ (๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๑) : ๔๕๕๗.

จ) มาตรการบังคับ กำหนดมาตรการบังคับต่าง ๆ เช่น การเพิกถอน การอนุญาต (พ.ร.บ.คนเข้าเมือง มาตรา ๓๖ และ ๕๓) การส่งตัวกลับ (มาตรา ๕๔) การกำหนดโทษต่าง ๆ เช่น ระวังโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับคนต่างด้าวที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอน (มาตรา ๕๑)

๒. พระราชบัญญัติการเนรเทศ พ.ศ.๒๔๘๘ ^๑ พระราชบัญญัติการเนรเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๐๗ ^๒ พระราชบัญญัติการเนรเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๑๑ ^๓ บัญญัติว่า "เมื่อปรากฏว่า มีความจำเป็นเพื่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งให้เนรเทศคนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักร . . ." บทบัญญัตินี้อาจนำไปใช้กับคนเข้าเมืองที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร หรือกับบุคคลที่ลักลอบเข้าเมืองโดยไม่ชอบ โดยมีเหตุผลเพื่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งเป็นเหตุผลที่สามารถตีความได้กว้างขวาง

๓. กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว

ก) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑ ^๔ พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว ให้อำนาจในการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดงานใดที่ห้ามคนต่างด้าวทำในท้องที่ใด เมื่อใด โดยห้ามเด็ดขาด หรือห้ามโดยมีเงื่อนไข ^๕ ผู้ฝ่าฝืนต้องระวาง

^๑ "พระราชบัญญัติการเนรเทศ พ.ศ.๒๔๘๘," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ (๒๘ มกราคม ๒๕๐๐) : ๒๘๕ - ๒๘๘.

^๒ "พระราชบัญญัติการเนรเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๐๗," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๗๖ (๑๔ สิงหาคม ๒๕๐๗) : ๑ - ๕.

^๓ "พระราชบัญญัติการเนรเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๑๑," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๘ (๑๗ สิงหาคม ๒๕๑๑) : ๘ - ๑๒.

^๔ "พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอนที่ ๗๑ (๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๑) : ๑๔ - ๓๐.

^๕ พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว มาตรา ๖ มีข้อยกเว้นสำหรับคนต่างด้าวบางกรณี (มาตรา ๑๒).

โทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนงานใดที่มีไต่ถามไว้ในพระราชกฤษฎีกาจะทำได้
ต่อเมื่อได้รับอนุญาต ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข) พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ

พ.ศ.๒๕๖๖ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ได้
กำหนดงานในอาชีพหรือวิชาชีพตามที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกา เป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าว
ทำเพื่อการค้า หรือหารายได้โดยเค็ดชากิในทุกห้องที่ในราชอาณาจักร และบัญชีท้ายพระราช
กฤษฎีกาดังกล่าวกำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำไว้ ๓๕ ประเภท เช่น
งานกรรมกร งานกสิกรรม งานเลี้ยงสัตว์ งานป่าไม้ หรืองานประมง ยกเว้นงานที่ใช้ความ
ชำนาญเฉพาะสาขาหรืองานควบคุมดูแลฟาร์ม, งานนายหน้าหรืองานตัวแทน ยกเว้นงาน
นายหน้าหรืองานตัวแทน ในธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ, งานในวิชาชีพวิศวกรรม สาขา
วิศวกรรมโยธา ที่เกี่ยวกับงานออกแบบและคำนวณจัดระบบ วิจัย วางโครงการทดสอบ ควบคุม
การก่อสร้าง หรือให้คำแนะนำ ทั้งนี้ ไม่รวมงานที่ต้องใช้ความชำนาญพิเศษ, งานในวิชา
ชีพสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับงานออกแบบ เขียนแบบ ประมาณราคา อำนวยการก่อสร้าง หรือ
ให้คำแนะนำ, งานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี ฯลฯ

พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๖๑ ที่ให้อำนาจในการออกพระราช
กฤษฎีกากำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้าม
คนต่างด้าวทำ พ.ศ.๒๕๖๖ ที่กำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ๓๕ ประเภท

^๑ พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว มาตรา ๓๓.

^๒ พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว มาตรา ๗ มีข้อยกเว้นสำหรับคนต่างด้าวบาง

กรณี (ดู มาตราเดียวกัน และมาตรา ๑๐).

^๓ พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว มาตรา ๓๔.

^๔ "พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.๒๕๖๖,"

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอนที่ ๕๐ (๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖) : ๗๕ - ๕๐.

^๕ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ มาตรา ๔.

มีผลเป็นการจำกัดหรือทำให้จำนวนคนต่างค้ำวที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยประสงค์ หรือมีเหตุจูงใจที่จะมาทำงานหรือประกอบอาชีพในราชอาณาจักรมีจำนวนน้อยลง เพราะถูกห้ามทำงานในอาชีพและวิชาชีพบางอย่าง ซึ่งย่อมส่งผลถึงจำนวนคนต่างค้ำว คนเข้าเมืองที่จะมีคุณสมบัติในการขอแปลงสัญชาติเป็นไทย หรือบุตรของเขาที่จะได้สัญชาติไทยโดยการเกิดข้อมน้อยลงไปด้วย

๔. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗

ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๑ ความว่า

ให้ถอนสัญชาติไทยของบรรดาบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาเป็นคุณต่างค้ำวหรือมารดาเป็นคนต่างค้ำวแต่ไม่ปรากฏบิดาที่ขอขวยกฎหมาย และในขณะที่เกิดบิดาหรือมารดานั้นเป็น

- (๑) ผู้ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย
- (๒) ผู้ที่ใ้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทย เพียงชั่วคราว หรือ
- (๓) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควรและสั่งเฉพาะรายเป็นประการอื่น

ข้อ ๒ บุคคลตามข้อ ๑ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย . . . ไม่ได้สัญชาติไทย เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควรและสั่งเฉพาะรายเป็นประการอื่น

ประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าวเป็นข้อยกเว้น พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ (๓) ที่ให้ "ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย" ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ซึ่งมีผลทำให้บุตรของคนเข้าเมืองที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเพียงชั่วคราว หรือเข้ามาอยู่โดยไม่ได้รับอนุญาต ถูกลอนสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

ผู้อพยพ

ผู้อพยพ เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เคลื่อนไหวโยกย้ายจากสถานที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง โดยความมุ่งหมายของการตั้งถิ่นฐานในที่แห่งใหม่ อาจเป็นการอพยพของคนในชาติเดียวกัน หรือคนต่างชาติภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ มีเจตนาอิสระ หรือถูกบังคับ

สาเหตุของการอพยพ เช่น สภาวะความเป็นอยู่ไม่ดี ขาดแคลนอาหาร ถูกจำกัดสิทธิ เสรีภาพ ในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนา ฯลฯ ทำให้เกิดความต้อการที่จะอพยพหรือหวัง ว่าการอพยพจะช่วยแก้ไขปัญหา เหตุการณ์ หรือความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น จะกล่าวเฉพาะในกรณี การอพยพระหว่างประเทศของคนต่างด้าว

ผลตอบปัญหาประชากร

๑. จำนวนผู้อพยพ กระทรวงมหาดไทย^๑ แสดงตัวเลขของจำนวนผู้อพยพจาก ต่างประเทศที่มีอยู่ในประเทศไทยไว้ดังต่อไปนี้ คือ

๑. ผู้อพยพชาวเวียดนาม อพยพหนีภัยสงคราม เข้าสู่ประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕ เหลืออยู่ประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน

๒. อพยพทหารจีนคณะชาติอพยพ ทหารจีนกองพลที่ ๕๓ อพยพหนีภัย คอมมิวนิสต์จากประเทศจีน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ มีจำนวนประมาณ ๑๑,๙๔๔ คน

๓. จีนฮ่อ อพยพหนีภัยคอมมิวนิสต์จากประเทศจีน ประมาณ ๒,๓๖๔ คน

๔. ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า ชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่าและชาวพม่าที่เป็นปฏิปักษ์ กับรัฐบาลพม่าอพยพหนีภัยสงครามปราบกบฏ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕,๐๕๖ คน

๕. ผู้อพยพชาวกัมพูชา ลาวและเวียดนาม อพยพเข้ามานับตั้งแต่เดือน มีนาคม ๒๕๑๕ ซึ่งฝ่ายคอมมิวนิสต์เริ่มเข้ายึดครองพื้นที่ส่วนใหญ่จำนวนมากกว่า ๗๐,๐๐๐ คน จำนวนผู้อพยพมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการอพยพเข้ามาเพิ่มเติมและถูกผลักดันหรือ ประเทศที่สามรับไปอยู่ เช่น มีจำนวนผู้อพยพในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๑ จำนวน ๑๓๕,๕๑๔ คน^๒ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ มีจำนวน ๑๔๑,๕๕๔ คน^๓ ส่วนจำนวนผู้อพยพตามตัวเลขของ

^๑ กระทรวงมหาดไทย, ศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพ, การแก้ปัญหาผู้อพยพจาก ลาว กัมพูชา และเวียดนามใต้ (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพ, [ม.ป.ป.]), หน้า ๑๑๕.

^๒ สยามรัฐ (๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑) : ๑.

^๓ สยามรัฐ (๑๔ เมษายน ๒๕๓๒) : ๔.

สำนักงานสารนิเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ มีจำนวน
๑๑๒,๒๘๕ คน^๑ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ มีจำนวน ๑๖๖, ๓๑๗ คน^๒

เป็นที่ยอมรับว่า จำนวนผู้พลัดถิ่นมีอยู่อย่างมาก โดยเฉพาะผู้พลัดถิ่นจากพม่า ลาว และเวียดนาม ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ (ภาวะการเลี้ยงดู การหาที่อยู่อาศัย ตลาดแรงงาน) สังคม (การปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่ไปอยู่) การเมือง การปกครอง ความมั่นคง (การขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้าน) กฎหมาย (การเข้าเมืองโดยไม่ชอบกฎหมาย การให้สัญชาติ)

๒. ผู้พลัดถิ่นอาจได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ หากผู้พลัดถิ่นได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรก็จะกลายเป็นคนเข้าเมืองโดยชอบกฎหมาย และถ้าได้รับอนุญาตให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ใ้คงอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลาห้าปี ก็ได้คุณสมบัติข้อหนึ่งที่กฎหมายต้องการ คือ "มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรไทยต่อเนื่องมาจนถึงวันที่ผู้อื่นคำขอแปลงสัญชาติเป็นไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี"^๓ ที่อาจขอแปลงสัญชาติเป็นไทยได้ (โดยมีคุณสมบัติข้ออื่นประกอบด้วย)

๓. บุตรของผู้พลัดถิ่นอาจได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หากผู้พลัดถิ่นสมรสกับชายไทย บุตรของเขาที่เกิดมาย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตาม พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๘ มาตรา ๗ (๓) คือ "ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย" โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๕ ข้อ ๑, ๒ ห้ามเฉพาะบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาเป็นคนต่างด้าว หรือมารดาเป็นคนต่างด้าวแต่ไม่ปรากฏบิดาที่ช่วยด้วยกฎหมาย ที่จะไม่ได้สัญชาติไทยต่อเนื่องในขณะที่เกิดบิดาหรือมารดานั้นเป็น

(๑) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษ

เฉพาะราย

^๑ สยามรัฐ (๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑) : ๓.

^๒ สยามรัฐ (๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒) : ๓.

^๓ พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๘ มาตรา ๑๐ (๔).

(๒) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ

(๓) ผู้ที่เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

ว่าควยคนเข้าเมือง

มาตรการทางกฎหมาย แบบปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๑๓ (๒) จะกล่าวว่า "ทุกคนมีสิทธิที่จะออกจากประเทศใด ๆ ไป รวมทั้งประเทศของตนเองด้วย . . ." แต่สิทธิที่จะออกจากประเทศโดยอพยพไปอยู่ประเทศอื่นน่าจะไม่ใช่สิทธิที่เด็ดขาด หากบุคคลยังมีพันธะหรือข้อผูกพันต่อรัฐ เช่น อยู่ในระหว่างรับราชการทหาร หรือค้างชำระค่าภาษีอากร เพราะบุคคลมีหน้าที่รับราชการทหาร มีหน้าที่เสียภาษีอากร เป็นผู้กระทำความผิด อาจไม่ได้รับอนุญาตให้เดินทางออกนอกประเทศได้ และรัฐต่างประเทศมีอำนาจที่จะไม่อนุญาตให้เข้าประเทศได้ มีผู้กล่าวว่า เป็นที่ยอมรับกันมานานในประเทศว่าบุคคลมีสิทธิโดยธรรมชาติที่จะเดินทางออกนอกประเทศของตน และเป็นหน้าที่โดยศีลธรรมของประเทศอื่นที่จะยอมรับผู้อพยพเข้าเพื่อเห็นแก่มนุษยธรรม ซึ่งขอมหมายถึง การอพยพออกจากรัฐของบุคคลเป็นเพียงสิทธิทางศีลธรรม

การควบคุมและแก้ไขปัญหามันผู้อพยพอาจใช้มาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้แล้วในบทบัญญัติของ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๖ พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.๒๕๒๖ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๕ และ พ.ร.บ.การเนรเทศ พ.ศ.๒๕๕๕ พ.ร.บ.การเนรเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๐๗ พ.ร.บ.การเนรเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๔ ที่กล่าวมาในเรื่องคนเข้าเมือง การใช้มาตรการทางกฎหมายแต่เพียงทางเดียว หรือการใช้บังคับอย่างเด็ดขาด เช่น ใช้มาตรการของ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง ลงโทษจำคุก ปรับ ผู้อยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตอาจไร้ผลในทางปฏิบัติ ในกรณีมีผู้อพยพเข้ามาเป็นจำนวนมาก หรือมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องมนุษยธรรม สิทธิที่จะอพยพหรือลี้ภัย จึงควรใช้มาตรการ

ทางกฎหมายประกอบหรือเพิ่มเติมไปจากการใช้มาตรการอื่น ๆ เช่น การผลักดัน การให้ต่าง
ประเทศช่วยรับภาระ การร่วมมือแก้ไขปัญหาคู่พหุพหุในระดักระหว่างประเทศ การให้บริการวาง
แผนครอบครัว ฯลฯ ก็จะช่วยในการแก้ไขปัญหาคู่พหุพหุได้ดียิ่งขึ้น

ผู้ลี้ภัย

ก. ความหมาย อนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย (Convention Relating
to the Status of Refugees) มาตรา ๑ A (๒) ให้คำจำกัดความ "ผู้ลี้ภัย" ว่า
หมายถึงบุคคลผู้ซึ่ง

โดยผลของเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นก่อนวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๑ และเนื่องจากความ
กลัวที่มีเหตุอันควร (well - founded fear) ของการถูกประหัตประหารโดย
เหตุผลของเชื้อชาติ, ศาสนา, สัญชาติ, การเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมโดยเฉพาะ
กลุ่มหนึ่งหรือความคิดเห็นทางการเมือง, อยู่นอกประเทศที่เขามีสัญชาติและไม่สามารถ
หรือ, เนื่องจากความกลัวเช่นนั้น, ไม่เต็มใจที่จะให้ตัวเขาอยู่ภายใต้การคุ้มครองของ
ประเทศนั้น; หรือผู้ซึ่ง, ไม่มีสัญชาติและอยู่นอกประเทศที่เขามีภูมิลำเนาเดิมโดยผล
ของเหตุการณ์เช่นนั้น, ไม่สามารถหรือ, เนื่องจากความกลัวเช่นนั้น, ไม่เต็มใจที่จะ
กลับไป

ผู้ลี้ภัยตามอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย เป็นบุคคลที่อยู่นอกประเทศที่เขามี
สัญชาติหรือนอกประเทศที่เขามีภูมิลำเนา เนื่องจากความกลัวโดยมีเหตุอันควรว่าจะถูก
ประหัตประหาร ไม่สามารถหรือไม่เต็มใจที่จะอยู่ภายใต้การคุ้มครองหรือไม่เต็มใจที่จะกลับ
ไปยังประเทศที่เขามีสัญชาติหรือภูมิลำเนา ต่อมาได้มีข้อตกลงเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย
(Protocol Relating to the Status of Refugees) ^๒ โดยเกิดจากการพิจารณา

^๑ United Nations, Yearbook on Human Rights for 1951 (New York :
United Nations, 1953), pp. 581 - 583 (Annex to Chapter X).

^๒ United Nations, Yearbook on Human Rights for 1966 (New York :
United Nations, 1969), pp. 452 - 454.

ของรัฐสัญญาในข้อตกลงว่า อนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัยที่กระทำขึ้นเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๑ ครอบคลุมไปถึงเพียงบุคคลผู้ซึ่งเป็นผู้ลี้ภัยอันเป็นผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๑ และสถานการณ์ของผู้ลี้ภัยใหม่ที่เกิดขึ้นตั้งแต่มีการไว้อนุสัญญาจะได้อยู่ภายใต้ ขอบข่ายของอนุสัญญา

ข้อตกลงเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย มาตรา ๒ วรรค ๒ บัญญัติว่า

โดยความมุ่งหมายของข้อตกลงปัจจุบัน, คำว่า "ผู้ลี้ภัย" จะ . . . หมายถึงบุคคลใด ๆ ภายในคำจำกัดความของมาตรา ๑ ของอนุสัญญาประหนึ่งว่าคำ "โดยผลของเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๑ และ . . ." และคำ ". . . โดยผลของ เหตุการณ์เช่นนั้น" ในมาตรา ๑ A (๒) ถูกตัดทิ้ง

ซึ่งย่อหมายความว่า ข้อตกลงเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัยให้ความหมายของผู้ลี้ภัยว่าหมายถึง บุคคลตามคำจำกัดความ "ผู้ลี้ภัย" ในอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย แต่มีความหมายกว้าง กว่า คือ รวมถึงผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๑ ด้วย

จำนวนของรัฐที่เข้าร่วมในอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย ค.ศ. ๑๙๕๑ มีจำนวน ๒๕ นับถึงปี ค.ศ. ๑๙๗๕ รัฐที่เข้าร่วมในข้อตกลงปี ค.ศ. ๑๙๖๗ มีจำนวน ๕๘ รัฐ ในปี ค.ศ. ๑๙๗๕

Encyclopaedia Britannica ให้คำอธิบายเกี่ยวกับผู้ลี้ภัยว่า

บุคคลผู้ซึ่งได้ออกจากสถานที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง เพื่อที่จะหลบหนีการประหัตประหารหรืออันตราย โดยปกติระหว่างระยะเวลาของสงคราม หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและทันใด ความดำเียงโดยเฉพาอย่างยิ่งต่อเชื้อชาติ ศาสนา หรือกลุ่มทางการเมืองที่ใดพัฒนา เป็นประวัติศาสตร์เป็นการขมขื่นชีวิต และเสรีภาพ การหลบหนีอย่างรีบด่วนของผู้ลี้ภัย ในหลายกรณี ข้ามชายแดนของชาติ และปราศจากการรับประกันของการลี้ภัย . . .

กล่าวโดยทั่วไปผู้ลี้ภัยเป็นบุคคลที่หลบหนี หรือเดินทางออกนอกประเทศโดยความ

^๑United Nations, Office of Public Information, Yearbook of the United Nations 1975 (New York : United Nations, 1978), p. 550.

^๒Encyclopaedia Britannica 19 (1968) : p. 70.

กล่าวว่า จะถูกประหารหรือจะเกิดภัยอันตราย ผู้ลี้ภัยส่วนใหญ่ที่ปรากฏจะเป็นผู้ลี้ภัยทางการเมือง หรือผลของสงคราม การเปลี่ยนแปลงการปกครอง

ข. ผลต่อปัญหาอัตราการเพิ่มของประชากร ผู้ลี้ภัยมีผลต่ออัตราการเพิ่มของประชากร เมื่อเขาหรือบุตรของเขาได้สัญชาติไทย เช่นที่กล่าวมาในเรื่องคนเข้าเมือง ผู้อพยพ บุคคลที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ลี้ภัยมีอยู่น้อย เนื่องจากไทยไม่ได้เป็นคู่สัญญา ไม่ได้สัตยาบันหรือให้การรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสถานะของผู้ลี้ภัย และข้อตกลงว่าด้วยสถานะของผู้ลี้ภัย บุคคลที่อยู่ในความหมายของ "ผู้ลี้ภัย" ตามอนุสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวจึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นผู้ลี้ภัยได้เสมอไป เว้นแต่จะถูกยอมรับว่าเป็นผู้ลี้ภัย บุคคลที่อยู่ในความหมายของผู้ลี้ภัยในอนุสัญญาหรือข้อตกลงอาจจะมียุเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน ได้แก่ บุคคลสัญชาติลาว กัมพูชา และเวียดนามที่เดินทางออกจากประเทศเข้ามาในประเทศไทย หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๘ ถึงปัจจุบัน แต่ไม่มีใครได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ลี้ภัย คงยอมรับหรือเรียกว่าเป็นผู้อพยพเข้าเมืองโดยมิชอบตามกฎหมาย

ค. มาตรการทางกฎหมาย เป็นที่ยอมรับว่า บุคคลมีสิทธิที่จะลี้ภัยทางการเมืองในประเทศอื่น ตามที่กล่าวในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๑๔ (๑) ว่า "ทุกคนมีสิทธิที่จะแสวงหา และที่จะได้อาศัยพำนักในประเทศอื่น เพื่อลี้ภัยจากการประหารชีวิต" แต่สิทธิดังกล่าวไม่ใช่สิทธิที่เด็ดขาดโดยเห็นได้จาก ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๑๔ (๒) ก็มีความยกเว้นไว้ว่า "จะอ้างสิทธินี้ไม่ได้ ในกรณีการดำเนินคดีสืบเนื่องอย่างแท้จริงมาจากความผิดที่ไม่ใช่การเมือง หรือจากการกระทำอันขัดต่อวัตถุประสงค์และหลักการของสหประชาชาติ" ทั้งประเทศอื่นก็มีอำนาจที่จะไม่ยอมรับให้ลี้ภัยได้ แต่สำหรับประเทศที่ใดลงนามให้สัตยาบันหรือรับรองอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย หรือข้อตกลงเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัยย่อมมีพันธะที่จะต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาและข้อตกลง อนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย ได้กำหนดหน้าที่ให้การปฏิบัติของรัฐบาลผู้ลี้ภัยไว้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น

๑. รัฐบาลผู้ลี้ภัยจะไต่ถามบัญชีของอนุสัญญานี้ต่อผู้ลี้ภัยโดยปราศจากความลำเอียง (อนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย มาตรา ๓)

๒. รัฐบาลผู้ลี้ภัยจะให้การปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัย เช่นเดียวกับการปฏิบัติให้ต่อคนต่างด้าวทั่วไป (มาตรา ๓) เช่น เรื่องเกี่ยวกับการไต่ถามของสังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์

(มาตรา ๑๓) สิทธิต่อการได้รับค่าจ้างในการทำงาน (มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง) สิทธิที่จะทำ
งานส่วนตัวเกี่ยวกับในการเกษตร, อุตสาหกรรม, งานฝีมือและการค้าและที่จะตั้งบริษัทการ
ค้าและอุตสาหกรรม (มาตรา ๑๘) อาชีพอิสระ (มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง) ให้การศึกษา
อื่น ๆ ที่เกินไปจากการศึกษาขั้นมูลฐาน (มาตรา ๒๖ วรรคสอง)

ในบางกรณีอนุสัญญาฉบับบัญญัติให้รัฐคู่สัญญาให้การปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัยที่เท่าเทียมการให้
ต่อบุคคลในประเทศของเขา เช่น เสรีภาพต่อการปฏิบัติศาสนาของเขา (มาตรา ๔) การ
ให้การศึกษาขั้นมูลฐาน (มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง) การช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา
๒๓)

๓. เสรีภาพในการเคลื่อนไหว รัฐคู่สัญญาจะให้สิทธิต่อผู้ลี้ภัยที่จะเลือกสถานที่
ที่อยู่ และที่จะโยกย้ายอย่างอิสระภายในอาณาเขต (มาตรา ๒๖) มาตรการเข้มงวดที่ใดตั้ง
ขึ้นต่อคนต่างค้ำหรือการทำงานของคนต่างค้ำ สำหรับคุ้มครองตลาดแรงงานแห่งชาติจะไม่ใช้
ต่อผู้ลี้ภัย ผู้ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศครบสามปี หรือมีคู่สมรสที่มีสัญชาติของประเทศที่มีถิ่นที่อยู่
หรือมีบุตรคนหนึ่งหรือมากกว่าที่มีสัญชาติของประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ (มาตรา ๑๗ วรรคสอง)

๔. ผู้ลี้ภัยที่ไม่ชอบกฎหมายในประเทศของการลี้ภัย รัฐคู่สัญญาจะไม่ลงโทษ
ในการเข้ามาหรือการอยู่โดยไม่ชอบกฎหมาย โดยปราศจากอำนาจต่อผู้ลี้ภัยผู้ซึ่งมาโดยทาง
ตรงจากชายแดนที่ซึ่งชีวิตหรือ เสรีภาพของเขาถูกข่มขู่ ในความหมายของมาตรา ๑ โดยที่
เขาได้แสดงสาเหตุที่จำเป็นสำหรับการเข้ามาหรือการอยู่โดยไม่ชอบกฎหมาย (มาตรา ๓๑ วรรค
หนึ่ง) จะไม่ใช่ข้อจำกัดต่อการเคลื่อนไหวของผู้ลี้ภัยออกไปจากที่จำเป็น (มาตรา ๓๑ วรรค
สอง)

๕. การขับไล่ รัฐคู่สัญญาจะไม่ขับไล่ผู้ลี้ภัยตามกฎหมาย ในการป้องกันดินแดน
บนพื้นฐานของความมั่นคงของชาติ หรือความสงบเรียบร้อย (มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง) การขับ
ผู้ลี้ภัยเช่นนั้นจะเป็นเพียงในการตัดสินโดยสอดคล้องกับขบวนการทางกฎหมาย เว้นแต่มี
เหตุผลบังคับเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ (มาตรา ๓๒ วรรคสอง)

ข้อห้ามของการขับไล่หรือการส่งคืน รัฐคู่สัญญาจะไม่ขับไล่หรือส่งคืนผู้ลี้ภัยโดยวิธี
ใด ๆ ต่อเขตดินแดนที่ซึ่งชีวิตหรือ เสรีภาพของเขาจะถูกข่มขู่ ประโยชน์ของบทบัญญัติจะไม่ถูก
เรียกร้องโดยผู้ลี้ภัย ผู้ซึ่งมีพื้นฐานที่เหตุผลสำหรับในเรื่องอันตรายเป็นความมั่นคงของประเทศ

ที่ซึ่ง เขาหรือผู้ซึ่งถูกตัดสินโดยคำพิพากษาถึงที่สุดต่อความผิดที่สำคัญที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อ
ประชาคมของประเทศ (มาตรา ๓๓ วรรคสอง)

๖. ผู้ลี้ภัยมีหน้าที่ต่อประเทศที่ซึ่งเขาอยู่ ตกลงที่จะยอมรับกฎหมายและระเบียบ
มาตรการที่นำมาเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย (มาตรา ๒)

บทบัญญัติของอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย มาไซ (ไม่มีผล) ต่อบุคคล (ผู้ลี้ภัย)
ผู้ที่ไ้กระทำความผิดบางอย่างคือ เขาได้กระทำความผิดอาญาที่ไม่ใช่ความผิดทางการเมือง
อย่างร้ายแรงนอกประเทศของการลี้ภัยก่อนที่ประเทศนั้นจะยอมรับเขาสำหรับความผิดเช่นนั้น
ความผิดอาญาต่อความสงบสุขหรืออาชญากรรมสงคราม หรือความผิดต่อความเป็นมนุษย์ที่ถูกขยาย
ในเอกสาร เป็นทางการระหว่างประเทศ ความผิดของการกระทำที่ขัดต่อความมุ่งหมายและ
หลักการของสหประชาชาติ ข้อตกลงเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๒
ถึง ๓๘ ของอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัยมาไซ

หากประเทศไทยรับรองอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย และข้อตกลงเกี่ยวกับ
สถานะของผู้ลี้ภัยก็ย่อมมีพันธะที่จะต้องปฏิบัติตาม โดยให้สิทธิ ให้ความคุ้มครอง ให้การปฏิบัติ
ต่อผู้ลี้ภัยต่าง ๆ ที่กล่าวมา ซึ่งอาจก่อให้เกิดการระคายเคืองอย่างหนักเนื่องจากบุคคลที่เป็นผู้อพยพซึ่งมี
จำนวนมากมายในปัจจุบันจะกลายเป็นผู้ลี้ภัยตามความหมายของอนุสัญญาและข้อตกลงเกี่ยวกับ
สถานะผู้ลี้ภัยเป็นจำนวนไม่น้อย การใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและแก้ไขปัญห
ผู้ลี้ภัยหากไม่ประสงค์จะรับผู้ลี้ภัย ได้แก่การใช้มาตรการต่าง ๆ ของ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง
พ.ศ.๒๕๒๒ พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานใน
อาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.๒๕๒๒ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่
๑๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๕ และ พ.ร.บ.การเนรเทศ พ.ศ.๒๕๕๕ พ.ร.บ.การเนรเทศ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๐๗ พ.ร.บ.การเนรเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งกล่าวมาแล้วใน
เรื่องคนเข้าเมือง

๑ อนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย มาตรา ๑ F.
๒ ข้อตกลงเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย มาตรา ๑ วรรคหนึ่ง.